

Гвара Медіа > Фактчек >

Фейк. У мережі закликають не пускати додому шахраїв, перевдягнених в поліцейських, які проводять перепис населення

Юліана Топольник - 31 Серпня 2024 | 18:42

Мережею шириться повідомлення про шахраїв, перевдягнених в поліцейських, які нібито проводять перепис населення. Ми дослідили самі повідомлення та історію їхнього поширення. Тож чи дійсно варто очікувати, що у гості завітають шахраї у поліцейській формі — дізнавалися наші фактчекери

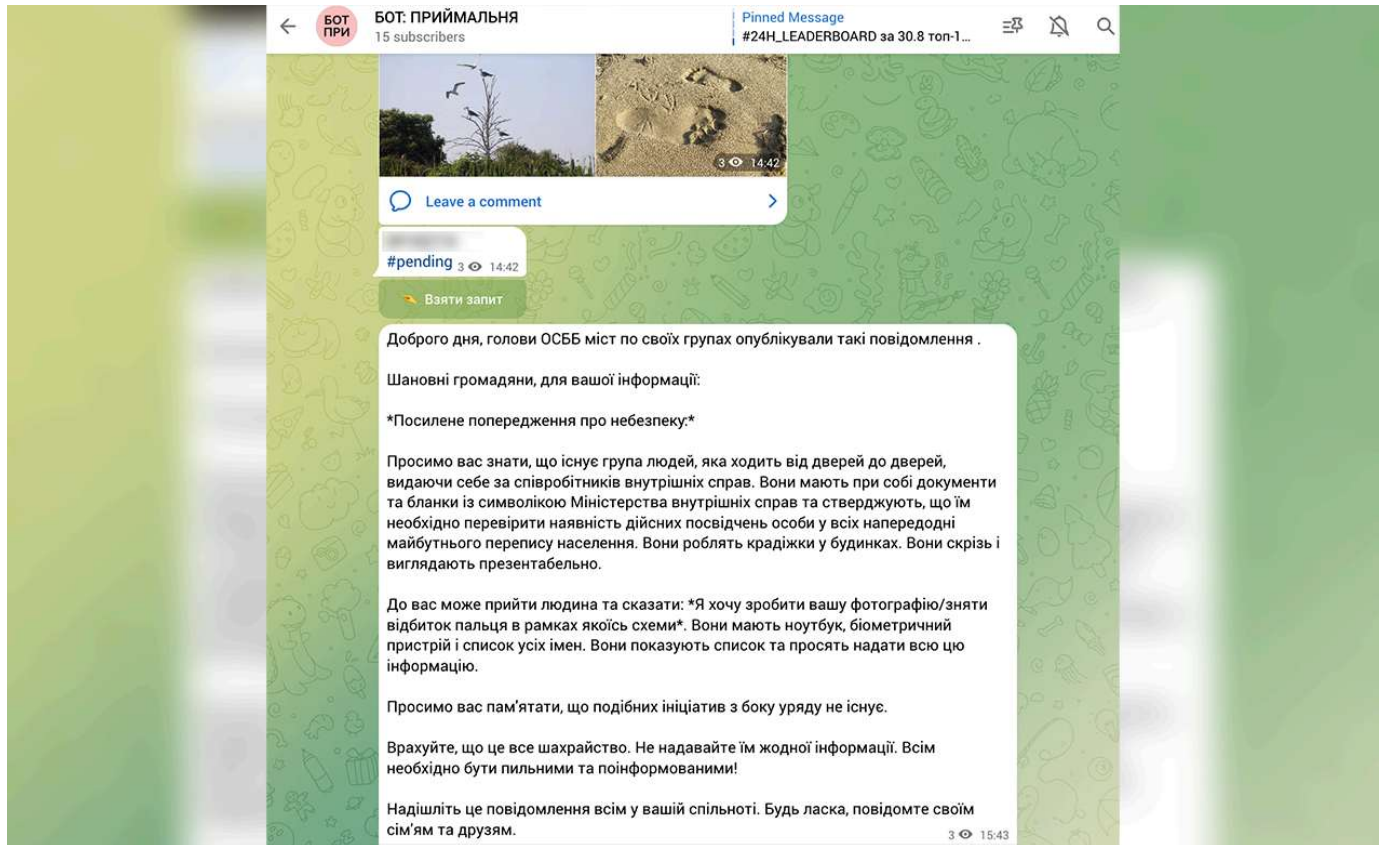
Що відомо

Сьогодні, 31 серпня, до нас у [@perevir_bot](#) надійшло повідомлення з проханням перевірити чи дійсно шахраї нібито проводять перепис населення.

Так, у повідомленні йдеться:

«Посилене попередження про небезпеку: Просимо вас знати, що існує група людей, яка ходить від дверей до дверей, видаючи себе за співробітників внутрішніх справ. Вони мають при собі документи та бланки із символікою Міністерства внутрішніх справ та стверджують, що їм необхідно перевірити наявність дійсних посвідчень особи

у всіх напередодні майбутнього перепису населення. Вони роблять крадіжки у будинках. Вони скрізь і виглядають презентабельно».

Факти – важливі. Долучайся до Спільноти видання Гвара Медіа та підтримуй нас у протидії дезінформації

Аналіз

Попередній аналіз повідомлення

Хочемо звернути вашу увагу на базові навички з медіаграмотності. А саме, в оголошенні відсутні:

дата та час (тобто, коли саме відбувалися подібні дії. Адже подібний опис підходить для будь-якої пори року);

локація (в оголошенні не зазначено, в якому саме регіоні це відбувається — однакові оголошення зафіксовані на Закарпатті, Волині, Києві та на Запоріжжі (ще у 2022 році).

невідомий автор повідомлення — нагадаємо, що тоді, коли неможливо визначити, хто саме автор допису, то такі новини можна віднести до категорії **пліток та чуток** – недостовірна чи частково недостовірна інформація про подію. Саме відсутність «першоджерела» практично унеможливляє перевірку.

Стилістичний розбір

Українській мові не притаманні такі вирази, як:

«Посилене попередження про небезпеку»;

«... перевірити наявність дійсних посвідчень особи у всіх напередодні майбутнього перепису населення» – тут нагадаємо ще, що в нашій країні війна і багато людей перебувають не за місцем прописки;

«Вони скрізь», — подібна фраза взагалі важка для розуміння.

Взагалі текст повідомлення має штучний вигляд, тож ми припустили, що він або створений за допомогою штучного інтелекту, або є перекладом з іншої мови.

Тож, ми переклали його англійською і спробували пошукати в Google, де майже одразу натрапили на статтю щодо подібних повідомлень організації Full Fact — це британська організація, яка перевіряє та виявляє факти, повідомлені в новинах, а також заяви, які поширюються в соціальних мережах. Full Fact з 2017 року входить до міжнародної мережі фактчекерів IFCN.

Міжнародний слід

2 листопада 2022 року фактчекери Full Fact оприлюднили розслідування, згідно з яким довели, що подібні повідомлення про фейковий перепис населення, де стверджується, що люди видають себе за поліцейських, аби «грабувати» будинки, є частиною тривалої вірусної кампанії.

Наводимо приклад повідомлення про шахрайський перепис населення в англomовному Facebook:

Згідно з дослідженням Full Fact, подібні пости поширюються в мережі вже багато років. Найперші приклади, знайдені Full Fact, датуються 2016 роком і походять від користувачів Facebook та громадської організації в Кенії. Формулювання цих

дописів майже ідентичне, за винятком того, що вони посилаються на «майбутні вибори», а не на перепис.

У жовтні 2017 року Міністерство внутрішніх справ Південної Африки опублікувало попередження про те, що злочинці використовують ту саму техніку для пограбування будинків.

У наступні роки подібні дописи з'явилися в різних місцях, включаючи Англію (зміна назви урядового департаменту на Міністерство внутрішніх справ), Ірландію, США, Американські Віргінські острови, Індію та Фіджі.

Однак у вересні 2019 року Міністерство внутрішніх справ Південної Африки опублікувало подальшу заяву, в якій говориться, що, попри численні попередження в соціальних мережах, воно «не отримувало жодних скарг такого характеру від представників громадськості».

Фактчекери Full Fact не знайшли жодних повідомлень про подібні пограбування. Журналісти в Індії, на Бермудських островах і в США, а також поліція та чиновники в Малайзії та Сінгапурі спростували ці заяви.

А що ж в Україні?

За нашими дослідженнями, першим з представників влади, хто спростував подібні повідомлення був тодішній секретар Запорізької міської ради Анатолій Куртєв, який ще 29 квітня 2022 року оприлюднив наступну інформацію:

«Хочу офіційно повідомити, що на період воєнного стану органи державної статистики припинили будь-які роботи, пов'язані з підготовкою до Всеукраїнського перепису населення 2023 року. Перепис населення у Запоріжжі не проводиться!».

17 липня 2024 року у Центрі протидії дезінформації щодо подібних повідомлень зазначили наступне:

«Верифікувавши інформацію в Міністерстві внутрішніх справ, Центр повідомляє, що працівники органів системи МВС не проводять подібних заходів і тим більше не залучені до підготовки перепису населення. Крім того, жодних дій щодо підготовки до перепису наразі не проводиться. Такі інформаційні вкиди спрямовані на дискредитацію працівників системи внутрішніх справ та підрив довіри громадян до органів державної влади».

Своєю чергою у МВС України повідомили:

«Працівники органів системи не проводять подібних заходів і тим більше не залучені до підготовки перепису населення. Також жодних дій щодо підготовки до перепису наразі не проводиться! Не передавайте свої документи, біометричні дані або будь-яку іншу особисту інформацію незнайомим людям. Якщо ви підозрюєте шахрайство, негайно зателефонуйте до поліції!»

Тож, перед нами шахрайська схема, яка циркулює світом ще з 2017 року. Подібні повідомлення лише поширюють панічні настрої серед суспільства та посилюють недовіру до влади та правоохоронних органів. Тож ми, як і завжди, закликаємо вас бути пильними! Завжди перевіряти інформацію, яку отримуєте, а у разі виникнення сумнівів — звертайтеся до нас у [@perevir_bot](#).

#масові розсилки #фейки #цпд #шахрайство

Останні новини

150 тисяч жителів Харківщини будуть забезпечені альтернативним теплом — Синегубов

13 Грудня 19:11

З середини грудня у Харкові освітлення почне працювати з 5 ранку

13 Грудня 18:59

Ексклюзив Понад 150 ветеранів на Харківщині отримають квартири — Синегубов

13 Грудня 18:44

У Солоницівській громаді встановлюють модельну котельню — Синегубов